

ESGLÉSIA DE MENORCA

Butletí oficial del Bisbat

pág. 275
pág. 280
pág. 283

pág. 283

pág. 285

pág. 286

pág. 288

pág. 289

pág. 290

pág. 291

pág. 292

pág. 293

pág. 294

pág. 295

pág. 296

pág. 297

pág. 298

pág. 299

pág. 300

pág. 301

pág. 302

2. Los últimos Papas le han reservado un puesto de relieve en su solicitud pastoral. Mi venerado Predecesor Pablo VI vivió a la catequesis de la Iglesia de manera especialmente ejemplar con sus gestos, su pre-

1.- Cf. Mt 28, 19 s.

2.- Cf. 1 Jn 1, 1.

3.- Cf. Jn 20, 31.

SUMARI

JOAN PAU II

- Exhortación Apostólica sobre la Catequesis ..... pàg. 269
Mensaje al Congreso Mariano de Zaragoza ..... pàg. 271

DOCUMENTS DEL BISBE

- Carta anunciant la Visita Pastoral a la Diòcesi ..... pàg. 275
Ses Catequesis del Bisbe ..... pàg. 280
Telegrama de felicitació al Papa ..... pàg. 283

CONSELL PRESBITERAL

- Acta de la sessió del 18 de juliol ..... pàg. 283

SECRETARIA GENERAL

- Dia de Tots Sants ..... pàg. 285
Nomenaments ..... pàg. 286
Jornada d'Estudi pels Sacerdots ..... pàg. 286

INFORMACIO DIOCESANA

- Activitats del Sr. Bisbe ..... pàg. 286
Jornades de Reflexió per les Religioses ..... pàg. 288
Activitats del Centre d'Estudis de Teologia ..... pàg. 289
Jornades de Pastoral Vocacional ..... pàg. 289
Jornades sobre la "Religió a l'Escola" ..... pàg. 290
XXV Aniversario en la iglesia de las Concepcionistas ..... pàg. 290

BIBLIOGRAFIA

- Miscel.lània Manyà: "Un llibre interessant avui per al nostre clergat" ..... pàg. 291
Libros de actualidad sobre el Matrimonio ..... pàg. 292

JOAN PAU II

EXHORTACION APOSTOLICA SOBRE LA CATEQUESIS

El passat dia 25 d'octubre es feia pública aquesta Exhortació del Papa Joan Pau II sobre la catequesi. Publicam avui només la Introducció, per tal de veure "l'Iter" i el sentit que el Papa li ha donat.

INTRODUCCION

La última consigna de Cristo

La Catequesis ha sido siempre considerada por la Iglesia como una de sus tareas primordiales, ya que Cristo resucitado, antes de volver al Padre, dio a los Apóstoles esta última consigna: hacer discípulos a todas las gentes, enseñándoles a observar todo lo que El había mandado (1). El les confiaba de este modo la misión y el poder de anunciar a los hombres lo que ellos mismos habían oído, visto con sus ojos, contemplado y palpado con sus manos, acerca del Verbo de vida (2). Al mismo tiempo les confiaba la misión y el poder de explicar con autoridad lo que El les había enseñado, sus palabras y sus actos, sus signos y sus mandamientos. Y les daba el Espíritu para cumplir esta misión.

Muy pronto se llamó catequesis al conjunto de esfuerzos realizados por la Iglesia para hacer discípulos, para ayudar a los hombres a creer que Jesús es el Hijo de Dios, a fin de que, mediante la fe, ellos tengan la vida en su nombre (3), para educarlos e instruirlos en esta vida y construir así el Cuerpo de Cristo. La Iglesia no ha dejado de dedicar sus energías a esa tarea.

Solicitud del Papa Pablo VI

2. Los últimos Papas le han reservado un puesto de relieve en su solicitud pastoral. Mi venerado Predecesor Pablo VI sirvió a la catequesis de la Iglesia de manera especialmente ejemplar con sus gestos, su pre-

1.— Cf. Mt 28, 19 s.

2.— Cf. 1 Jn 1, 1.

3.— Cf. Jn 20, 31.

dicación, su interpretación autorizada del Concilio Vaticano II —que él consideraba como la gran catequesis de los tiempos modernos— con su vida entera. El aprobó, el 18 de marzo de 1971, el “Directorio general de la catequesis”, preparado por la S. Congregación para el Clero, un Directorio que queda como un documento básico para orientar y estimular la renovación catequética en toda la Iglesia. El instituyó la Comisión internacional de Catequesis, en el año 1975. El definió magistralmente el papel y el significado de la catequesis en la vida y en la misión de la Iglesia, cuando se dirigió a los participantes en el Primer Congreso Internacional de Catequesis, el 25 de septiembre de 1971 (4), y se detuvo explícitamente sobre este tema en la Exhortación Apostólica *Evangelii nuntiandi* (5). El quiso que la catequesis, especialmente la que se dirige a los niños y a los jóvenes, fuese el tema de la IV Asamblea general del Sínodo de los Obispos (6), celebrada durante el mes de octubre de 1977, en la que yo mismo tuve el gozo de participar.

Un Sínodo fructuoso

3. Al concluir el Sínodo, los Padres entregaron al Papa una documentación muy rica, que comprendía las diversas intervenciones tenidas durante la Asamblea, las conclusiones de los grupos de trabajo, el Mensaje que con su consentimiento habían dirigido al pueblo de Dios (7), y sobre todo la serie imponente de “Proposiciones” en las que ellos expresaban su parecer acerca de muchos aspectos de la catequesis en el momento actual.

Este Sínodo ha trabajado en una atmósfera excepcional de acción de gracias y de esperanza. Ha visto en la renovación catequética un don precioso del Espíritu Santo a la Iglesia de hoy, un don al que por doquier las comunidades cristianas, a todos los niveles, responden con una generosidad y entrega creadora que suscitan admiración. El necesario discernimiento podía así realizarse partiendo de una base viva y podía contar con el pueblo de Dios con una gran disponibilidad a la gracia del Señor y a las directrices del Magisterio.

4.— Cf. AAS 63 (1971), pp. 758-764.

5.— Cf. n. 44; cf. también los nn. 45-48; 54: AAS 68 (1976), pp. 34-35; 35-38; 43.

6.— Se sabe que, según el *Motu proprio Apostolica Sollicitudo* del 15 septiembre 1965 (AAS 57 (1965), pp. 775-780), el Sínodo de los Obispos puede reunirse en Asamblea general, en Asamblea extraordinaria o en Asamblea especial. En la presente Exhortación Apostólica, las palabras “Sínodo” o “Padres Sinodales”, o “Aula Sinodal”, se referirán siempre, a no ser que se diga lo contrario, a la IV Asamblea general del Sínodo de los Obispos; tenida en Roma en octubre de 1977, sobre la catequesis.

7.— Cf. *Synodus Episcoporum: De catechesi hoc nostro tempore tradenda praesertim pueris atque iuvenibus, Ad Populum Dei Nuntius, e Civitate Vaticana, 28-X-77*; cf. “*L'Osservatore Romano*” (30 octubre 1977), pp. 3-4.

Sentido de esta Exhortación

4. En este mismo clima de fe y esperanza os dirijo hoy, Venerables Hermanos, amados hijos e hijas, esta Exhortación Apostólica. En un tema tan amplio, ella no tratará sino de algunos aspectos más actuales y decisivos, para corroborar los frutos del Sínodo. Ella vuelve a tomar en consideración, sustancialmente, las reflexiones que el Papa Pablo VI había preparado, utilizando ampliamente los documentos dejados por el Sínodo. El Papa Juan Pablo I —cuyo celo y cualidades de catequista tanto asombro nos han causado— las había recogido y se disponía a publicarlas en el momento en que inesperadamente fue llamado por Dios. A todos nosotros él nos ha dado el ejemplo de una catequesis fundada en lo esencial y a la vez popular, hecha de gestos y palabras sencillas, capaces de llegar a los corazones. Yo asumo pues la herencia de estos dos Pontífices, para responder a la petición de los Obispos, formulada expresamente al final de la IV Asamblea general del Sínodo y acogida por el Papa Pablo VI en su discurso de clausura (8). Lo hago también para cumplir uno de los deberes principales de mi oficio apostólico. La catequesis ha sido siempre una preocupación central en mi ministerio de sacerdote y de obispo.

Deseo ardientemente que esta Exhortación Apostólica, dirigida a toda la Iglesia, refuerce la solidez de la fe y de la vida cristiana, dé un nuevo vigor a las iniciativas emprendidas, estimule la creatividad —con la vigilancia debida— y contribuya a difundir en la comunidad cristiana la alegría de llevar al mundo el misterio de Cristo.

MENSAJE DEL PAPA A LOS CONGRESOS MARIOLOGICO Y MARIANO DE ZARAGOZA

* “María, personificación del verdadero discípulo de Jesús”

En el curso de la celebración de la Eucaristía con que se clausuraban los Congresos de Zaragoza, Su Santidad el Papa pronunció por radio el siguiente mensaje en castellano:

Señor cardenal legado, venerables hermanos en el Episcopado, amadísimos hijos en Cristo:

¡La paz del Señor sea siempre con vosotros!

Es para mí motivo de gran satisfacción asociarme, como en una única demostración de gratitud y afecto filial hacia la Madre de Dios, con todos cuantos os habéis reunido estos días en Zaragoza, en torno a la Virgen del Pilar, para participar en los dos Congresos internacionales ahí celebrados: el octavo Mariológico y el decimoquinto Mariano.

8.— Cf. AAS 69 (1977), p. 633.

Y en vosotros, congresistas, saludo cordialmente a todos los hijos de la Iglesia, estudiosos o peregrinos, que, atraídos por la presencia siempre acogedora de María, han venido a Zaragoza para robustecer el espíritu.

Un saludo especial y entrañable quiero dirigir hoy a todos los hijos de la noble nación española, cuya distinguida piedad mariana y cuyo fervor por cuanto significa honor para la Madre de Dios tienen pulsación propia, desde época inmemorial, a ritmo con su historia y su creciente patrimonio espiritual.

LA DEVOCION MARIANA EN ESPAÑA

1. En efecto, desde los primeros siglos del cristianismo aparece en España el culto a la Virgen, como consta por algunos monumentos de la antigüedad, de los que se conservan preciosos testimonios. Ese culto se vio enriquecido por la labor incansable de los grandes santos, gloria de la España mozárabe, como Isidoro de Sevilla, Ildefonso de Toledo, Braulio de Zaragoza y otros; a ello contribuyó sobremanera la liturgia de aquel tiempo, que celebró con especial devoción las fiestas marianas, creando también para ellas bellísimas oraciones y plegarias. Esta devoción se acrecentó en la Edad Media, como lo atestiguan el gran número de ermitas, iglesias, monasterios y santuarios dedicados a Nuestra Señora y donde se veneraron imágenes que aún hoy siguen escuchando voces de alabanza y confidencias del pueblo fiel. La literatura y el arte, la hagiografía y la vida de la Iglesia se han dado cita, como en un certamen de familia, para unirse a María en un canto perenne del Magnificat; pregón de esa unión familiar con la Virgen y su figura en la historia de la salvación es el rezo del santo rosario, propagado por los hijos de Santo Domingo de Guzmán. No os oculto mi admiración y mi emoción cuando he visto palpitante, en tierras del nuevo continente, la devoción a la Virgen que, junto con la luz del Evangelio, sembraron allá los españoles.

Esta devoción mariana no ha decaído a lo largo de los siglos en España, que se reconoce como "tierra de María". Los numerosos santuarios diseminados como hitos de luz por todas las regiones españolas, cuyo símbolo es en estos momentos la basílica del Pilar, son todavía testigos de la fe viva y de la devoción del pueblo español a la Virgen María, así como su expresión de vida cristiana que yo, como Supremo Pastor y Sucesor de San Pedro, quiero bendecir y alentar.

Vosotros, queridos congresistas, sois hoy los testigos cualificados de esa devoción a María, que forma parte del rico patrimonio espiritual de la Iglesia.

LA VERDADERA DEVOCION CONSISTE EN LA IMITACION

2. Al tiempo que os recuerdo todo esto, que puede ser estímulo

para acrecentar vuestra vida de piedad, no quiero dejar pasar esta oportunidad sin animaros a continuar por ese camino y por el de la renovación interior, base de la renovación cristiana y eclesial.

El culto mariano, como enseñó mi predecesor de feliz memoria, el Papa Pablo VI en el gran documento **Marialis cultus**, subordinado al culto a Cristo Salvador y en conexión con El, es una poderosa fuerza de renovación interior (cf. n. 57); porque el culto verdadero incluye la imitación, como nos recuerda el Vaticano II (cf. *Lumen gentium*, 67) y María, que es la **primera cristiana**, nos lleva y nos acerca más a Cristo. Ella es modelo para todos los fieles, y lo es porque nos mueve a imitarla en las actitudes fundamentales de la vida cristiana: actitud de fe, esperanza, caridad y obediencia. María es el ejemplo de ese culto espiritual que consiste en hacer de la propia vida una ofrenda al Señor. Su **fiat**, aceptando la realización de la Encarnación, fue luego permanente y definitivo en su vida; por lo mismo, nos manifiesta una actitud ejemplar para todos los seguidores de Jesús, que se precian de adorar al Padre en espíritu y en verdad (cf. Jn 4, 24). Cuando saludamos a María como la **llena de gracia** (cf. Lc 1, 28) debe brotar en nuestros corazones el deseo eficaz de vernos adornados y enriquecidos con el tesoro de la gracia y de la amistad divinas. Como María llevó en su seno al Salvador, así también nosotros debemos llevarlo espiritualmente en nuestro corazón, como dice San Agustín (Serm. 180,3; Morín, Ser. post Maurinos reperi, Roma 1930, p. 211). Todo esto contribuye a la auténtica renovación interior y a que reflejemos en nosotros la imagen de Jesús, para lo que fuimos predestinados según los designios divinos, como nos enseña San Pablo (cf. Ef 1, 11-13; Rom 8, 28-30).

En el Decimoquinto Congreso Internacional Mariano habéis estudiado la figura de **María y la misión de la Iglesia**. Efectivamente, según una feliz expresión teológica, María y la Iglesia están estrechamente unidas, por voluntad de Dios, en el plan de la redención: ambas engendran a Cristo aquí, en esta tierra (Isaac de Stella, Serm. 51; ML 194, 1863). María dio el Salvador al mundo, realizando primero en sí misma el tipo de la Iglesia, y ésta a su vez, siguiendo a María, continúa manifestándolo al mundo, a plasmarlo en el corazón de los hombres. Una iglesia fiel a la acción del Espíritu Santo, al igual que María, tiene que dar testimonio de la unión en la fe y en la caridad, en Cristo Jesús. El espíritu mueve a los miembros del cuerpo eclesial a la comunión y exige a su vez de ellos una conducta coherente con la dignidad de la vocación cristiana; una conciencia activa de que hay una sola fe, un solo bautismo, un solo Dios y Padre de todos (cf. Ef 4, 1 ss.). De ahí que en medio de la diversidad de "dones" se ha de tener presente esa unidad de fe y caridad, fundamento y culmen de la edificación eclesial bajo la animación del Espíritu divino y la guía de la Jerarquía, a la que está confiado el cuidado de la grey (1 Pe 5,1 s.) en medio de las diversas esferas de la existencia humana (cf. *Redemptor hominis*, 21).

Consiguientemente, todos los miembros de la comunidad cristiana,

impulsados por el Espíritu de Dios y siguiendo su vocación eclesial, deben ser dentro de la sociedad artífices de la unión de los hombres entre sí, promotores del diálogo, de la reconciliación, de la justicia social y de la paz. A través de la presencia de los cristianos y de su testimonio, la Iglesia realiza su vocación de germen firmísimo de unidad, de esperanza y de salvación para todo el género humano" (Lumen gentium, 9).

Clausuráis hoy esas jornadas, de las que debe quedar grabado en el recuerdo de todos que María es la personificación del verdadero discípulo de Jesús, que encuentra su identidad más profunda en el servicio a la Iglesia, en transmitir a todos los hombres el mensaje de salvación.

María, Madre de la Iglesia, está siempre presente, con el ejemplo de su entrega a los planes de Dios y con su intercesión maternal, en las tareas evangelizadoras y en la preocupación de la Iglesia por las tareas de los hombres. "La característica de este amor materno que la Madre de Dios infunde en el misterio de la Redención y en la vida de la Iglesia —como dije en otra ocasión— tiene su expresión en su singular proximidad al hombre y a todas sus vicisitudes. En esto consiste el misterio de la Madre... Y en esto reconoce la Iglesia la vía de su vida cotidiana, que es todo hombre" (Redemptor hominis, 22).

Toda la Iglesia debe sentirse pues, obligada, especialmente en nuestro tiempo, a iluminar con los valores evangélicos la vida de los hombres en todas sus expresiones: cultura, formas de pensamiento, juicios de valor que configuran la vida social, estructuras sociales, políticas y económicas, de su alma y con su consagración incondicional a la persona y a la obra de su Hijo (cf. Lumen gentium, 56), cómo debe ser vivido y presentado a los hombres de hoy su misterio para que influya en la renovación de la vida cristiana.

EXHORTACION FINAL

Mi exhortación a vosotros en estos momentos es ésta: sed testigos vivos, luminosos, de la auténtica devoción mariana promovida por la Iglesia en la línea marcada por el Concilio Vaticano II, en particular, cuando nos recuerda a todos: obispos, sacerdotes, religiosos y seculares, que la devoción a la Virgen debe proceder de la fe verdadera por la que somos movidos a **reconocer** las excelencias de la Madre de Dios, a amarla con piedad de hijos y a imitar sus virtudes. (cf. Lumen Gentium, 67).

Necesitamos conocer mejor a María. Necesitamos, sobre todo, imitar su actitud espiritual y sus virtudes, base de la vida cristiana. De esta manera reflejaremos en nosotros la imagen de Jesús. ¡Id con María a Jesús! Ella os recordará de continuo lo que dijo en las bodas de Caná: "¡Haced lo que El os diga!" (Jn 2,5).

A todos, finalmente, os doy mi bendición, en el nombre del Padre y del Hijo y del Espíritu Santo. Así sea.

DOCUMENTS DEL BISBE

CONEGUEM-NOS, COMPRENGUEM-NOS

CARTA A TOTS ELS FEELS CRISTIANS DE MENORCA ANUNCIANT LA VISITA PASTORAL A LA DIÒCESI

Estimats sacerdots i feels tots,

Introducció

Dintre de pocs dies farà dos anys que estic entre vosaltres. Durant tot aquest temps he pogut anar recorrent l'illa, no solament per admirar la seva bellesa i fer-me càrrec de la terra que trepitjava, sinó, i principalment, per conèixer-vos i entrar amb relació amb vosaltres, per tal de poder dur a terme la missió que m'havia enviat aquí. Amb aquests dos anys he estat ja en totes les parròquies, he visitat les comunitats religioses i me pens que tots m'heu vist més d'una vegada per la carretera o atravesant els pobles, per anar d'un cap a l'altra de l'illa. No han faltat tampoc els contactes amb els grups de pastoral i amb els components de les diverses activitats que anam desenrotllant en tota la diòcesi.

Certament, crec que puc dir que, de cada vegada més, vaig coneixent més i profunditzant les realitats vostres i que progrés en sebre millor la vostra manera de ser, de fer i de dir i que procur anar-me assimilant açò, per tal que la meva feina sigui la precisa i la que pertoca fer aquí i ara. I, vos ho ben dic, me'n tem que vosaltres també m'anau coneixent i em tractau i actuau envers jo, com si ens coneguéssim de tota la vida. Més; pens que ja em considerau tan vostre, tan menorquí —i també, pel meu vesinatge, tan ciutadellenc— que açò sol ja paga per tots els anys, i que siguin molts, que desig passar i Déu vulgui que pugui passar aquí amb tots vosaltres.

Aquests meus sentiments, sincers i vertaders, m'estimulen a correspondre-vos i a posar tot el meu sebre i tot el meu esforç per a superar-me en el servei que vos he de fer. Jo supòs que molts de vosaltres, pel tracte que hem anat tenint durant aquest temps, ja em sabeu la meua manera de fer i, per tant, també els meus defectes i les meves qualitats, tal com jo vaig coneixent les vostres.

La Visita Pastoral

Si vos parl d'aquesta manera tan senzilla i clara, ho faig expressament. Perquè entenc i vull que les nostres relacions i contactes siguin com en una família ben unida en la seva amistat i estima.

Record que l'any passat, quan vos dirigia, al començ del curs, aquella Carta titulada "Pregau i... feis feina", vos deia que dels nostres

contactes i reunions "n'ha de sortir una conjunció eficaç de coneixença d'uns i altres, de solidaritat... i sobretot d'un sebre comprendre'ns, estimar-nos i valorar aquelles qualitats i virtuts que el Senyor ha donat a cada u."

Ara, idò, en anunciar-vos, amb aquesta Carta, la Visita Pastoral que pens fer a tota la diòcesi i que, si Déu vol, començaré el mes de novembre a Villacarlos, per acabar-la a Ciutadella, vull aprofitar aquesta circumstància per escriure-vos aquestes retxes i continuar aquest mateix tema que ja venia insinuat l'any passat.

Perquè la Visita Pastoral del bisbe es basa en aquests dos soports de la coneixença i de l'estimació. Ja sabeu que la Visita Pastoral és aquella visita que el bisbe ha de fer a totes aquelles persones, coses i entitats que estan baix la seva jurisdicció i pasturatge. I la fa per conèixer-les millor, per parlar i dialogar, per veure el seu funcionament i sebre els resultats, els defectes, els èxits i sobretot per animar i entusiasmar a tots en el treball que es va fent. Se'n diu Pastoral perquè es tracta d'una feina del bisbe com a pastor, pare i amic de tots. I així, amb aquesta intenció i amb aquests sentiments, el bisbe l'ha de fer; si vol complir amb aquesta tasca tan seva i al mateix temps, tan important per a tots els seus diocesans.

Fonament del coneixement i de la comprensió

Aquesta amistat i estimació que hi ha d'haver en el nostre tracte de cada dia, i s'ha de manifestar particularment en la Visita Pastoral, no és necessari que vos digui que té un fonament més profund i que es pot expressar i vos el puc dir perquè s'arrela fortament en el què és l'essència del missatge que va dur-nos Crist i que és el que jo he vingut a predicar-vos.

Perquè el missatge de Crist, la seva Bona Nova, importa un coneixement, una coneixença: de Déu i dels homes. I també, comprensió, amor: a Déu i als homes.

Comença per ser Jesús mateix qui fonamenta la seva doctrina en tot açò. Ens diu: "Ningú no coneix el Pare, sinó el Fill i aquell a qui el Fill el vulgui revelar". I en un altre lloc: "Jo som el bon Pastor i conec les meves ovelles; jo conec el Pare i don la meva vida per les ovelles". Tot açò ho podem resumir en aquelles altres paraules de l'evangelista Sant Joan: "Açò és la Vida eterna: que vos coneguin a Vós, únic Déu vertader i el qui heu enviat, Jesús, el Messies".

D'aquest coneixement íntim i essencial en deriva el vertader amor. Perquè "Ell, qui havia estimat els seus qui eren al món, els estimà fins a l'extrem". I: "Es perquè el món conegui que estim el Pare".

Conèixer i estimar Déu, idò, és la Bona Nova. Conèixer i estimar els germans és el camí que hi duu. Sant Pau, en la seva carta als cristians de Roma, fustiga i senyala la culpabilitat dels pagans "perquè el què es pot conèixer de Déu els és manifest, ja que Déu els ho ha manifestat... després de conèixer Déu no el glorificaren ni li donaren gràcies com a

Déu, sinó que es van abandonar als seus vans pensaments i se'ls va entenebrir el cor insensat". La norma joanenca de "Si un diu que estima Déu i odia el seu germà, és un mentider, perquè qui no estima el seu germà a qui veu no pot estimar a Déu, a qui no veu", és la clau de volta que aguantava aquest edifici de la nostra santificació.

Conèixer Déu i els germans per estimar-los ha d'ésser, idò, tot el programa dels qui volem seguir Crist. Tots els esforços i la feina que farem per aconseguir açò, no seran en va. Perquè el coneixement i l'amor són bàlsams que dulcifiquen les nostres relacions i hi posen aquell punt de seny que és necessari per a relacionar-nos els uns amb els altres. Quantes vegades hem vist que, per falta d'açò, es promouen qüestions i crítiques, que foren fàcils d'estalviar! I quantes vegades hem hagut de corregir-nos i fer-nos enrera de posicions preses!

La meua Visita Pastoral a tota la diòcesi vol mirar d'aconseguir aquest objectiu: el coneixement i la comprensió de tots. Vol fer aquell camí de coneixença i d'amor als germans que ens condueix a l'amor de Déu. Per açò, ara vos dic:

Coneguem-nos

Una dita popular expressa que per a conèixer una persona s'ha d'haver menjat molta de sal amb ella. Es que la persona humana és tan inextricable i complexa! Avui, la nostra psicologia encara es veu més complicada per causa de la vida moderna, i els nervis ens traeixen més d'una vegada. Els alts i baixos que sofrim en la nostra manera de ser, reboten també en el nostre caràcter i en el nostre comportament.

Si açò es dóna a nivell humà, sense altres consideracions, afegim-hi ara tota la crisi i desorientació que avui tenen molts dels nostres cristians i ens en temerem que, tot i no semblar-ho, ens coneixem ben poc a nosaltres mateixos i als altres. Serà característic dels seguidors de Jesús el viure aquestes situacions concretes amb esperança i amb vigoria. Una esperança certa i fonamentada en els dons que el Pare ha fet i donat a tots els homes; dons i virtuts que és necessari descobrir col·lectivament i individualment. L'home qui viu a Menorca, per exemple, en té d'aquests i hem de sebre valoritzar-los: l'acolliment, l'hospitalitat, les ganes de fer feina amb perseverància, el tracte fàcil i no afectat, sinó sincer i obert; el mateix nivell cultural mig que ens fa entendre'ns més prest... Crec que entre aquests valors n'hi ha un de bàsic, l'amistat que aquí és més possible que en altres llocs, donades les dimensions humanes que té la nostra illa.

L'amistat, que vol dir també coneixença, perquè la suposa, pens que ha d'ajudar-nos molt. Per açò voldria que aquesta Visita Pastoral fós una visita amistosa per a conèixer-nos més uns i altres.

Perquè, ¿ens coneixem? Es la pregunta principal en la qual n'hi ha d'altres d'incloses. ¿Volem conèixer-nos? ¿Feim qualche cosa per a co-

nèixer-nos? ¿Preferim no conèixer-nos? I parl en general: de jo, dels meus sacerdots, de vosaltres feels.

Des de sempre, crec que l'amistat i el bon coneixement dels altres és una cosa que a hom l'enriqueix. Ens empobrim quan perdem amistats. I ha de sebre'ns molt de greu de perdre-les sense com va ni com ve. Perquè una persona sense amistats és una persona marginada, solitària, trista.

Algú potser dirà que en una illa, petita com la nostra, quasi bé tots ens coneixem. I, de vegades, de massa que ens coneixem i sabem els defectes i les virtuts dels altres, més que els nostres i més aquells que aquests. No ho nego.

Però, quin coneixement tenim dels altres? No ens deixem dur moltes vegades per les apariències? Hi ha persona que té qualitats que, per circumstàncies de la seva vida, no ha pogut desenrotllar mai. No podem tampoc penetrar del tot les intencions i la voluntat, i hem de regir-nos pel que veim que fan o no fan. L'objectivitat d'uns fets ens oculta moltes vegades la subjectivitat del qui els ha produït. Ens hem de moure entre allò que deia Jesús: "Per les seves obres els coneixereu", i allò altre que també Jesús afirmava: "Allò que surt de la boca és el que fa impur un home. Les coses que surten de la boca, provénen del cor, perquè del cor provénen els pensaments dolents". L'home, tot home, per la seva llibertat, pot fer coses bones i coses dolentes.

Comprenquem-nos

La perfecció d'aquest coneixement i amistat dels germans l'hem de cercar i trobar en la comprensió i en l'amor. Perquè, ¿què en farem de conèixer-nos, si no és per a estimar-nos? Ho veim prou massa que, no solament a nivell personal, sinó i encara potser més a nivell social, es vol aprofitar el coneixement dels altres i de les seves coses, per a poder sebre d'ells els punts flacs i així atacar-los o, d'una manera o altra, subordinar-los i fer-se'ls seus per a les comoditats o aspiracions pròpies.

A pesar de tot, comprenquem-nos. Sant Joan Crisòstom, comentant un tros de la segona carta de Sant Pau als cristians de Corint, on els parla de la tristesa que els havia provocat una carta seva, escrivia: "Pau els diu: Mariau de comprendre'ns; que és com si digués: Estimau-me. Els demana un benefici ben petit i que és més útil als qui el fan que no a qui el rep. Però no va dir "estimau-me", sinó que va dir una expressió que té un regust de la llàstima que li feien: Mirau de comprendre'ns. Ara ho diu més clarament quan els demana: Mirau de comprendre'ns; amb aquesta nova raó, se'ls torna a atreure. Perquè no hi ha res que empenyi més a estimar, que la convicció, per part de la persona estimada, que el qui l'estima li reclama també molt el seu amor". Una bona regla d'or aquestes darreres paraules del Crisòstom.

La comprensió és un posar-se al lloc de l'altre per a "comprendre", valgui la redundància, les seves raons, els seus pensaments i la seva actuació. I açò, si es fa de cor, porta a l'amor. Comprendre l'altre és esti-

mar-lo, fent-se càrrec de les deficiències i defectes que, com tothom, té, però sabent-li veure també totes les seves qualitats.

Jo diria que comprendre, estimar així, és una sublimació, un apropar-se vertaderament a Déu, qui així ens comprèn i ens estima. Però, fer-ho de debò. Hem d'estar tan lluny de la murmuració i, sobretot, de la calúmnia i de la maledicència, com de l'ensabonament, de la falsa alabança o de l'adulació.

No som, certament, tal com hauríem de ser. I la capacitat humana no pot arribar a la perfecció, a pesar del precepte del Mestre: "Sigueu perfectes, com el Pare celestial". La comprensió i l'amor han de fer que sapiguem acceptar-nos tal com som. Déu així mateix ens estima.

A tot açò va la meva Visita Pastoral. Ja sabeu que, per la meua part, la vull fer sense protocols i solemnitats externes. Sí, però, amb aquella delicadesa, educació i respecte que ens devem els uns als altres. Perquè, de fet, una Visita Pastoral no deixa d'ésser, o almanco hauria de ser, una gràcia especial que tots hauríem d'aprofitar com vinguda de la mà de Déu. Si Jesús va prometre que allà on dos o tres estiguessin reunits en el seu nom, Ell estaria al mig d'ells, és en el seu nom que venc a reunir-me amb tots vosaltres, en les vostres parròquies i en els altres llocs que visitaré, per tal de dur-vos el seu missatge i les seves ensenyances.

Jo esper d'aquestes nostres trobades un augment generós i profitós per tal que ens coneguem i sobretot ens compreguem i estimem, com Jesús ens va estimar. És la nostra llei i la nostra suprema aspiració.

Fins ben prest

En acomiadar-me ara i dir-vos el meu fins ben prest, voldria estimats sacerdots i feels tots, que acceptàssiu aquestes meves paraules que vos acab d'escriure, amb la mateixa comprensió i estima amb què jo vos les he dirigides. Si n'acceptam l'esperit i l'amor que jo hi he posat, estic segur que a tots ens faran un gran bé. Si l'any passat vos deia que havíem de pregar i fer feina, ara, insistint en la mateixa pregària i en el mateix treball, vos dic que ho fem coneixent-nos, comprenent-nos i estimant-nos més.

Que ens hi ajudi la Mare de Déu, que nosaltres invocam tantes vegades baix el títol i advocació de El Toro. Ella sí que va sebre conèixer i comprendre el seu Fill! "Feis el que Ell vos digui!", deia a aquella bona gent de les bodes de Canà, endevinant, en el seu amor a Jesús, la comprensió que el seu Fill tindria per aquells atribolats esposos.

Esperant, idò, poder-vos veure i saludar durant aquest temps de la meua Visita Pastoral a la diòcesi, la vull començar, invocant Maria i demanant per a tots la benedicció del cel que jo també vos don en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant. Amen.

Ciutadella, 31 d'octubre del 1979

† **Antoni, bisbe de Menorca**

SES CATEQUESIS DEL BISBE

El Domund 1979

Estimats radiooients:

Tenc damunt de la meva taula del despatx les dues darreres cartes que he rebut i m'han arribat dels nostres missioners menorquins que tenim escampats per tot el món, per a predicar-hi i dur-hi a terme la bona Nova del Crist. Són fetes a l'Àfrica, aquest estiu passat. Les vaig rebre a mitjans de Setembre. I ara, les torn a llegir perquè diumenge vinent és el DOMUND, el diumenge mundial de la propagació de la Fe i vull que a mi i a tots vosaltres ens facin viure intensament aquest dia missioner per excel·lència.

Aquestes dues cartes, com moltes altres que vaig rebre fa temps, són contestació a una meva carta oberta que vaig dirigir a tots els nostres missioners a principis d'aquest any. Vos en vull extreure i dir alguns paràgrafs d'aquestes cartes perquè em donen peu i ocasió per a comentar aquesta festa missionera de 1979.

El tema que hem de considerar aquest any per aquesta jornada és el següent: "Tal com Maria va engendrar Crist, així l'Església creient l'engendra en els pobles del món". Açò vol dir que l'Església és essencialment missionera. Que ha de complir, si vol ésser feia a la paraula del Crist, aquell manament que va rebre d'Ell: "Com el Pare m'ha enviat, també jo vos envii a vosaltres" (Jo. 20,21). "Anau per tot el món i predicau la bona nova a tota criatura; el qui creurà i serà batiat, se salvarà" (Marc. 16,15-16).

Així, des dels primers Apòstols fins avui dia, l'Església ha anat caminant tots els camins del món per a complir aquest precepte fonamental del Senyor. A nosaltres, ens va arribar un dia, fa ja moltíssima estona, aquesta bona nova del Crist. I ara nosaltres també, per mitjà dels nostres missioners, continuam aquesta missió portant el Crist a tants i tants altres pobles que encara no el coneixen. És el que ens diu un tros d'aquestes cartes de què vos he parlat. Vos ho copii al peu de la lletra: "Ahora en un inmenso continente como Africa, en un pueblecito de "Drousse" casi desconocido, vivo junto a mis hermanos intentando transmitirles que Dios es Amor y nos salva".

I tot açò es fa encara que costi sacrifici i dolor. Podeu llegir les cartes de Sant Pau o els Fets dels Apòstols i vos en temereu de les fatigues que comporta l'anunci de l'Evangelí. O, si voleu, escoltau un altre trosset de les cartes que he rebut: "La vida del misionero es dura. Eres feliz en la medida que te entregas y para mí esto es suficiente recompensa". "Ofrecí desde aquel momento el fruto del esfuerzo, del trabajo, el cansancio, el sufrimiento, la oración... todo, como tributo espiritual, única cosa que yo podía ofrecer. Puede creer que en los momentos de dificultad, cansancio, soledad...etc. tan ligados a la vida del misionero, el saber que todo estaba ofrecido, me servía de estímulo y en la acepta-

ció gustosa quedaba superado." Certament podem dir que el naixement a la fe, el dur la vida del Crist a tants germans nostres comporta dolor i esforç, tal com l'ha de passar la dona quan infanta.

I encara vull expressar-vos un altre detall que manifesten els nostres missioners. Es el seu arrelament a la terra que els va veure néixer i créixer i on havien fet, anys i més anys, el seu servei eclesial. Si la nostra fe és, per dir-ho així, universal, catòlica, que, en cert sentit, no té ni pàtria ni domicili, no obstant, enfonsa les seves arrels en un lloc determinat, en una porció concreta de l'Església, i viu i creix a l'escalf d'unes persones, d'una comunitat que és la pròpia, la de cada un. I llavors, vulguis, no vulguis, arrancar-se, i partir del lloc on hom ha viscut i conviscut la seva fe amb els germans, inclou una separació i un allunyament que frapa l'ànima. Mirau com ho manifesten els nostres missioners: "Pero el Señor me pidió algo más. Fue en Monte-Toro donde sentí fuertemente la llamada a misiones. Desde allí di el paso definitivo. Tuve que dejar algo muy querido. Bueno, no sé si lo dejé, creo que sigo ahí unida por los lazos del espíritu que son los más fuertes". "Dejé en pie un compromiso: mi trabajo misionero estaría siempre ligado a la diócesis de Menorca, puesto que a ella seguiría perteneciendo". "Aunque hace muchos años dejé la isla nunca he olvidado ni he dejado de valorar mi "roqueta". Ella, en medio de un océano, zarandeada por las aguas, me ha enseñado a mantenerme firme en mis dificultades; ella, bañada por el sol y la luz, me ha demostrado que la verdadera felicidad está en dejarse invadir por la única Luz, capaz de iluminar al hombre. Yo he intentado abrir mi corazón a los hombres como ella abre sus playas a todos".

I me pens que ja no he d'afegir res més a tot açò que vos he dit. Solament elevar la meva oració a Maria, Mare de l'Església demanant-li que, així com Ella ens va donar Jesús, el Salvador, ens faci a tots missioners, portadors pels germans de la bona Nova del seu Fill.

Fins la setmana que ve, en què vos tornaré a parlar, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

Un Papa al mig del carrer

Estimats radiooients:

Ja fa un any que el Papa Joan Pau II és al davant de l'Església, conduint-la com a successor de Pere i Vicari de Jesucrist. Després del breu pontificat del seu antecessor, l'amable Joan Pau I, el Sant Pare actual ha passat ja i celebrat el primer aniversari de la seva elecció. Era el dia 16 d'octubre de 1978 quan era elegit i el 22 del mateix mes quan es solemnitzava oficialment el comanç del seu mandat. Ara que en commemorarem aquest primer any, crec que he de dir-vos qualque cosa sobre el Papa Joan Pau II.

I si alguna paraula hagués de sintetitzar aquests dies del seu Pontificat, crec que podria ésser aquesta: multituds.

Durant aquest any, he pogut veure dues vegades el Papa, a Roma. Una a primers de maig i l'altra, no fa tants dies, exactament el passat 26 de setembre. I totes dues vegades l'he vist al bell mig de la plaça de Sant Pere del Vaticà, després de l'audiència general que concedeix tots els dimecres i davant d'una immensa multitud que omplena aquell ingent lloc.

Pau VI va fer construir una gran sala per a tenir aquestes audiències. Una sala d'una cabuda impressionant. Joan Pau II, primer va haver de sortir d'aquesta sala, per rebre la gent a la Basílica de St. Pere, de molta més cabuda, per finalment acabar fent-ho a la plaça, molt més espaiosa i adequada per a poder encabir a tothom. La multitud ja no cabia en locals tancats i fou precís rebre-la i entrar en contacte amb ella, al mig de la plaça de Sant Pere.

La visió d'aquella plaça, plena de gent tots els dimecres, és entusiasmadora i emocionant. Quan veus el Papa que surt del Vaticà, cap a la plaça, muntat en un jeep, a peu dret en ell, i saludant tothom, passejant-se pels passadissos que expressament s'han deixat per açò, i el veus con davalla i parla amb uns i amb altres, et dona la impressió que tot un vent impetuós se t'ha ficat a l'ànima. La multitud crida, canta, aplaudeix. Ja no saps on ets. No compta ni l'espai ni el temps. Et sents al mig d'una gran plaça, al mig del carrer del món. I després, el Papa parla pausadament, amb veu potent, i fa la seva catequesi mundial.

Joan Pau II ha volgut eixamplar més encara aquella plaça de Sant Pere del Vaticà. Ha volgut fer de tot el món una immensa plaça, un únic carrer per on passi i transiti la Paraula de Déu. El Papa és al mig del carrer. I parla amb tothom i saluda tothom i dona la bona nova a tothom.

Tots sabeu que en aquest seu primer any, el Papa ha visitat les amèriques (Mèxic i Estats Units, principalment), la seva pàtria nadiua, Polònia i la Irlanda. Açò, sense comptar les múltiples vegades que ha visitat diverses ciutats i pobles de tota Itàlia. Tenim, idò, un Papa viatger que, a exemple de l'apòstol Sant Pau, no ha dubtat gens de sortir de casa seva per anar a fer sentir la seva viva veu fins als extrems de la terra.

Per l'Església, aquest estar del Sant Pare al mig del carrer, entre les multituds, ha d'ésser un exemple molt significatiu. L'exemple de la presència dels cristians enmig del món, com a tals cristians. Perquè sembla que s'introdueix una moda d'amagar davant dels altres la nostra condició de cristians, de catòlics. Avui, perquè tenim problemes laborals, polítics, socials i econòmics molt greus i discutits, sembla que passen a segon o tercer ordre els també greus problemes que tenim, i sempre hi haurà, d'ordre religiós i de fe. I si alguns d'aquests darrers entronquen amb els primers, són més tost considerats des d'un aspecte humà, sense cap més transcendència. I llavors potser impensadament feim una dicotomia. Els problemes que ens presenta la societat, on vivim, són els que plantegem exteriorment, mentre que els altres ens els guardem a dins nostre per a resoldre'ls en la intimitat.

Escoltau el que el mateix Papa Joan Pau II deia fa poca estona a

Irlanda en una homilia: "Heu d'escollir avui el camí a seguir. ¿Serà el de la transformació de tots els estrats de la humanitat en una nova creació, o bé el camí que moltes nacions han seguit atribuint excessiva importància al creixement econòmic i a la possessió de béns materials, descuidant les coses de l'esperit? ¿El camí que condueix a substituir una nova ètica del goig temporal per la llei de Déu? ¿El camí d'una falsa llibertat que és solament esclavitud i decadència? ¿Serà el camí pel qual la dignitat de la persona queda sotmesa al domini totalitari del l'Estat? ¿El camí de la lluita violenta entre les classes? ¿El camí que col·loca la revolució en el lloc de Déu"?

I açò el Papa els ho deia després d'haver afirmat: "Els laics són cridats avui a un fort compromís cristià: penetrar la societat amb el llevat de l'Evangelí."

Tenim, idò, els problemes del llevat i els problemes de la massa que aquest llevat ha de fermentar. Aquesta massa —el món— creixerà i tindrà vida vertadera si el llevat de l'Evangelí està ficat enmig d'ella. I per açò hem de fer feina els que cercam de complir aquest compromís que ens imposa la nostra fe. Si hem d'ésser aquest llevat que fermenta tota la massa, hem d'estar immersos en ella i donar a conèixer a tots aquest ferment que és el Regne de Déu, sense pors i sense respectes humans.

El Papa és al bell mig del carrer, del carrer del món. Dret, immòbil, al davant de les multituds. Per dir la seva paraula, per donar l'aliment espiritual i per ser ferment d'evangelí. Com Jesús, allà a la muntanya, multiplicant els pans per a la immensa gentada que el seguia.

Fins la setmana que ve en què vos tornaré a parlar, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

TELEGRAMA DE FELICITACIÓ AL PAPA

Señor Cardenal Secretario
Secretaría de Estado
VATICANO

Conmemorando primer Aniversario Pontificado Juan Pablo II ofrecemos oraciones con agradecimiento y afecto.

Obispo de Menorca

CONSELL PRESBITERAL

Acta provisional de la sessió del 18 de juliol de 1979

A ca'l Bisbe, dia 18 de juliol de 1979, a les 10 del matí, es reuneix el Consell Presbiteral presidit pel Sr. Bisbe i al que assisteixen: En Rafel

Oléo, En Miquel Casanovas, el P. Xavier Carnicero, En Pere Oléo, En Joan Francesc Huguet, N'Antoni Subirats i l'abaix firmant Francesc Triay.

Es comença la sessió amb una pregària dirigida pel Sr. Bisbe.

Llegida l'acta de la sessió anterior, és aprovada.

1er. Comença el Sr. Bisbe informant sobre:

— La reunió convocada a València de Bisbes, on es va fer una informació de com estan avui els distints Seminaris de la província eclesiàstica.

Es va aprofitar aquesta avinentesa per analitzar la composició de la Conferència Valentina que es un tant heterogènea.

S'ha sol·licitat de la Santa Seu un tribunal de Segona Instància a Mallorca, que podria ser rotatiu per trienis.

A les Balears s'ha de tenir present la necessària col·laboració en l'atenció als joves estudiants que cada dia més es desplacen a Mallorca. També en el camp de la pastoral del turisme i dels serveis, donat que és una problemàtica que afecta a totes les Illes, han de créixer les col·laboracions.

— Sobre la XXXI Conferència Episcopal Espanyola:

De cara als nous acords entre l'Estat Espanyol i l'Església i la realització dels reglaments intervindrà directament la Conferència Episcopal Espanyola. En aquest sentit s'estan preparant distintes ponències: jurídiques, econòmiques, sobre l'Ensenyança, el matrimoni, a partir d'aquí es faran els reglaments.

També es veu necessari obrir camí per les possibles incidències pastorals que provocarà la nova situació, a partir dels acords, sobre casament civil de catòlics, divorci i bateig dels seus fills...

Informa, també, sobre el document sobre la família i el matrimoni que s'ha aprovat per la Conferència Episcopal Espanyola.

2on. Es parla a continuació de la oportunitat o no de traduir els llibres de registre parroquial al català o adoptar els llibres de la Tarraco-nense, després de veure prós i contres es creu convenient l'adopció d'aquests, si bé es veu convenient que es facin unes orientacions per poder-los usar i s'aprova siguin adoptats segons disposi el Sr. Bisbe.

3er. Es comença un llarg diàleg amb el Sociòleg, convidat expresament a aquesta reunió perquè pugui ajudar a l'estudi de la situació de la família i el matrimoni a Menorca. A partir d'aquest diàleg s'arriba a l'acord de que el Sociòleg presentarà un esborrany de qüestionari per poder començar a fer una feina seriosa.

4art. Precs i preguntes:

— Es demana un programa d'activitats de curs: dies de reunions, cursets i recessos, per poder fer un programa personal.

—Qüestió Seminari: Es demana una informació de cara al nou pla de Seminari a fi de no estar deslligats d'aquesta realitat en servei de futur a la Diòcesi. El Sr. Bisbe informa de que és una realitat obrerta en la que s'admeten les modificacions que siguin necessàries per aconseguir la finalitat que es proposa: formar ministres al servei de l'Església. S'està preparant una nova reglamentació.

A les 2 de la tarda es donà per acabada aquesta reunió, fixant la pròxima per el 17 d'octubre al Toro a les 10 del matí, on es continuarà amb el treball sobre la família i el matrimoni, a partir de l'esborrany de qüestionari presentat per el sociòleg.

Ciutadella, 18 de juliol de 1979

El Secretari

Francesc Triay i Vidal

SECRETARIA GENERAL

DIA DE TOTS SANTS

I.— Nota del Secretariado del Episcopado sobre la festividad de Todos los Santos, dada a la prensa el 16 de octubre de 1979

En respuesta a numerosas consultas recibidas ante la consideración de día laborable que algunos calendarios y medios de comunicación social dan al día de Todos los Santos, el Secretariado del Episcopado hace notar que la festividad de Todos los Santos, tradicionalmente celebrada el día 1o. de noviembre, no ha sufrido este año en España, por parte de la autoridad eclesiástica, alteración alguna en su solemnidad ni ha sido trasladada a otra fecha. Por consiguiente, los católicos deben seguir considerando el próximo día 1o. de noviembre como fiesta de precepto, salvo las facultades que el Ordinario diocesano tiene, según el Derecho Canónico, para una oportuna dispensa.

Madrid, 16 de octubre de 1979

II.— Nota oficial del Obispado de Menorca

De conformidad con la Nota anterior, publicada por el Secretariado del Episcopado español, se comunica que el Sr. Obispo de nuestra diócesis ha tenido a bien manifestar:

1o.— Que ruega encarecidamente a todos los fieles diocesanos que procuren acudir a alguna de las celebraciones eucarísticas del día 1 de Noviembre o de su vigilia, no sólo para cumplir el precepto de oír misa, sino principalmente para asociarse y participar en tan sagrado misterio,

ofrecido este día más particularmente para todos los fieles vivos y difuntos.

2o.— Por ello, los Sres. Curas y Encargados de Iglesias procurarán adaptar el horario y número de misas a la comodidad de sus fieles, anunciándolo con la antelación necesaria.

3o.— Finalmente, si la Administración civil continúa manteniendo el carácter laboral para dicho día, concede a todos los fieles la oportuna dispensa del precepto de oír misa y abstenerse de trabajar.

Juan Gornés,
Canciller-Secretario

NOMENAMENTS

Sr. J. Bosco Faner, Rector de Ferreries.

Sr. Llorens Vidal, Rector de Mercadal.

Sr. Josep Ma. Pastor, Adscrit a St. Antoni Ma. Claret, de Ciutadella.

Sr. Vicente Macián, Delegat diocesà de Mitjans de Comunicació Social i Director del Butlletí del Bisbat.

JORNADA D'ESTUDI PELS SACERDOTS

El proper dia 7 de novembre, dimecres, es celebrarà una jornada d'estudi, al Toro, pels sacerdots de la diòcesi. La dirigirà el Rd. Lluís Ma. Martínez Sistach, Vicari General de l'Arquebisbat de Barcelona. El tema versarà sobre la problemàtica actual del matrimoni, amb referència als acords parcials entre la Sta. Seu i l'estat espanyol i les seves repercussions pastorals. Començarà aquesta jornada a les 11 del matí per acabar a les 6 del capvespre. El Sr. Bisbe invita cordialment a tots els seus sacerdots a assistir-hi i també al dinar de germanor. Aquesta jornada supleix el recés sacerdotal, que s'acostuma a fer cada mes. El mateix conferenciant vindrà dues vegades més, si Déu vol, a mig curs i a final, per continuar explicant altres punts del mateix tema.

INFORMACIO DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de setembre

4.— Assisteix a Madrid a una reunió del Consell d'Economia de l'Episcopat.

8.— Presideix la concelebració de la festa de la Mare de Déu de Gràcia, a la parròquia arxiprestal de Sta. Maria de Maó.

9.— Celebra l'eucaristia a la parròquia de Sant Francesc, de Ciutadella.

10.— Rep visites. Al capvespre va al Toro i visita a un grup de religioses que hi fan exercicis espirituals.

11.— Rep visites.

13.— Rep visites. Després va a Maó on parla amb alguns sacerdots i al capvespre hi rep visites.

14.— Rep visites, entre elles la de la Superiora General de les religioses dels Sagrats Cors. Al capvespre, va a Ferreries on celebra l'eucaristia i presideix una reunió de Càritas diocesana.

15.— Rep visites. Al capvespre, celebra l'eucaristia a Son Triay, de Ferreries, on assisteix al matrimoni d'uns amics.

16.— Concelebra l'eucaristia a la parròquia de Ferreries, amb motiu del nomenament de nou Rector.

17.— Rep visites. Va a Maó i a Mercadal a parlar amb diversa gent.

18.— Rep visites.

19.— Presideix una reunió de la Delegació diocesana d'ensenyança.

20.— Rep visites. Al capvespre visita l'asil de Mercadal i després té visites a Maó.

21.— Es a Barcelona on presideix la reunió del Consell Regional de les Càrites catalano-balears.

22 - 24.— Es a Sevilla on participa en la reunió de la Comissió episcopal de mitjans de comunicació social.

26 - 27.— Es a Roma, on visita el Papa.

28 - 30.— Peregrina a Terra Santa, fins el dia 7 d'octubre.

Mes d'octubre

9.— A la ciutat de Reus, presideix una concelebració amb motiu de les festes de la Mare de Déu de Misericòrdia, patrona d'aquella ciutat.

11.— Rep visites.

12.— Concelebra l'eucaristia a la parròquia de Sant Francesc, de Ciutadella, amb motiu de la festa del Pilar, Patrona de la Guàrdia Civil, Correus i Administració local.

13.— Rep un grup de Ferreries, interessat amb el tercer món.

14.— Celebra l'eucaristia al Seminari pels catequistes de Ciutadella.

15.— Rep a la junta interparroquial de les càrites de Ciutadella.

16.— Rep visites.

17.— Presideix una sessió del Consell del Presbiteri, a dalt al Toro. Al capvespre, assisteix al recés sacerdotal. I a les 7, concelebra l'eucaristia a la capella de les monges concepcionistes de Maó, per a commemorar el 25è aniversari de l'Exposició del Sm. Després té una reunió.

18.— Rep visites.

20.— Es a Maó a una jornada de reflexió sobre la religió a l'escola, organitzada per la Delegació d'ensenyança, al grup escolar Virgen de Gràcia. Al capvespre, a Ciutadella, es reuneix amb la junta dels AA. Sallians.

21.— Concelebra l'eucaristia a la parròquia de Sant Antoni Ma. Claret, en les seves festes patronals. Al capvespre, visita les Monges Clarisses, de Ciutadella.

22.— Rep visites. Al capvespre va a Maó, on celebra l'eucaristia a Sta. Maria i presideix una reunió.

23.— Es reuneix amb els rectors de la ciutat, de Ciutadella. Rep visites.

24.— Rep visites. Al capvespre, és a Alaior a una reunió de capellans.

25.— Al capvespre, rep visites a Maó.

LAS RELIGIOSAS SE REUNIERON EN JORNADAS DE REFLEXION

Un numeroso grupo de Religiosas pertenecientes a las diversas Congregaciones que están al servicio de la diócesis, dedicaron dos Jornadas de Reflexión coincidiendo con el fin de semana.

Organizó estas Jornadas la Comisión Diocesana de Religiosas, deseosa de contribuir a la renovación constante de este importante sector de la comunidad católica menorquina.

Dirigió dichas Jornadas la Secretaria General de la Confederación de Religiosas, Sor Amparo González. El Vicario General del Obispado, Delegado Diocesano de Religiosas, presidió las Celebraciones Eucarísticas y les expresó el pensamiento de la iglesia menorquina.

Primeramente, las Religiosas reflexionaron sobre una encuesta relativa a tres aspectos fundamentales de la vida religiosa: la experiencia de Dios en la oración; la vida fraterna en la comunidad de cada Congregación, y la Misión evangelizadora en la diócesis atendiendo a las circunstancias concretas.

Después, Sor Amparo, apoyándose especialmente en el Documento "Mutuas Relaciones" desarrolló tres temas, totalmente conectados: "La Iglesia, Sacramento de Comunión", "La iglesia local, dirigida por el Obispo, concreción de la universal", y "Aportación carismática de la Vida Religiosa a esta Iglesia".

Se siguió la metodología acostumbrada: exposición del tema, reflexión en grupos y "puesta en común".

En su intervención, el Vicario General, respondió a la pregunta: "¿Qué espera de las Religiosas la Diócesis?" Les dijo que la Diócesis las aprecia y confía en que serán signos vivos del Evangelio, conservando su identidad, pero integrándose plenamente en la situación religiosa concreta diocesana, condicionada por su peculiar cultura, participando activamente en la pastoral con los demás agentes de la evangelización y catequización, abiertas confiadamente al diálogo, sin radicalizarse en verdades parciales.

Todas las participantes en estas Jornadas las vivieron en un clima de alegría y compañerismo, expresión de su voluntad en acrecentar su generoso servicio a la comunidad menorquina.— V. M.

(Diario "Menorca")

CENTRE D'ESTUDIS DE TEOLOGIA

El Centre d'Estudis de Teologia, que radica al Seminari Diocesà, ha programat per al curs 1979-80, tres matèries que s'explicaran semanalment:

- "Com llegir i proclamar la Paraula de Déu".
- "Introducció al misteri de l'Església".
- "Els Sagraments, expressió de la Fe".

Impartiran aquestes matèries els sacerdots, superiors del Seminari, Mn. Miquel Anglada i Mn. Sebastià Taltavull.

L'alumnat estarà integrat per seminaristes, Religioses i seglars.

Amb l'explicació del primer tema s'intenta oferir a les comunitats eclesials diocesanes nous mitjans per a proclamar la Paraula de Déu de manera assequible al poble.

El segon tema serà una aplicació de la lectura meditada del llibre dels "Fets dels Apòstols" a la realitat eclesial diocesana, reflexionant sobre els problemes que afecten actualment al poble de Déu.

El tercer estudiarà els Sagraments en quant expressen i celebren la Fe, analitzant la forma en què s'administren actualment, i suggerint les innovacions necessàries.

JORNADAS DE PASTORAL VOCACIONAL

Los rectores de los Seminarios de las diócesis catalanas y de Mallorca y Menorca, Miquel Anglada y Sebastià Taltavull, juntamente con sacerdotes y laicos pertenecientes a los equipos diocesanos de pastoral vocacional, se reunieron los días 22 y 23 de septiembre en el Seminario de Solsona para buscar una orientación común y una colaboración práctica entre las diócesis de Catalunya y de les Illes en el encaminamiento hacia el presbiterado y en la pastoral de vocaciones. Participó en la convivencia el Obispo Miquel Moncades, de la diócesis de Solsona, representando también al obispo Joan Martí, de La Seu d'Urgell, delegado de la Conferencia Episcopal Catalana para la promoción del trabajo interdiocesano en estos sectores de la pastoral. Asimismo, asistieron los Vicarios Episcopales de pastoral de las diócesis de Girona, Vic, Lleida y La Seu.

Los participantes reflexionaron sobre la forma de conseguir que los responsables de comunidades participen en la preocupación por las posibles vocaciones que se den en sus respectivas comunidades, grupos y movimientos.

Mossèn Joaquím Toca, Rector del Seminari de Girona, presentó el documento de la Conferencia Episcopal Española sobre los Seminarios Mayores. Dos grupos examinaron los puntos del documento que se refieren a los elementos constitutivos de un seminario y al seminario como comunidad. El tercer grupo consideró la pastoral de vocaciones de adolescentes y jóvenes en relación con el seminario menor. Los rectores y superiores de los seminarios mayores convinieron en la necesidad de elaborar, en colaboración estrecha con los respectivos obispos, un proyecto básico común, definido y válido para Catalunya y les Illes sobre el encaminamiento hacia el sacerdocio.

En estas primeras Jornadas se ha puesto en marcha una nueva plataforma de diálogo y de intercambio de experiencias entre todas las diócesis catalanas y las de Mallorca y Menorca para considerar y resolver de forma conjunta los problemas de acogida y formación de las vocaciones al ministerio presbiteral.

JORNADAS DE REFLEXION SOBRE LA "RELIGION EN LA ESCUELA"

Organizada por la Delegación Diocesana de Enseñanza tuvo lugar el día 20 del presente mes una intensa Jornada dedicada a la reflexión sobre los objetivos, contenidos y metodología de la "Religión en la Escuela".

Los miembros del Seminario de Cultura Religiosa de Barcelona, Dña. Enriqueta Capdevila y D. Domingo Cia expusieron las ponencias y moderaron los coloquios.

Se trató la situación real y legal de la enseñanza de la Religión, fundamentalmente, en los centros estatales.

La mayor disparidad de pareceres se produjo en la discusión sobre el objetivo y subsiguientes contenidos de dicha enseñanza, acentuando unos el aspecto cultural, que sería obligatorio para todo el alumnado, e insistiendo otros en el aspecto catequístico, acorde con la opción de los padres.

Una parte importante de la Jornada se dedicó al desarrollo de una programación concreta de la materia.

Asistieron numerosos profesores de los diversos centros de la Isla.

El Obispo participó también en las sesiones de la mañana y agradeció el interés de los profesores y la asistencia de los dos miembros del Seminario de Cultura Religiosa de Barcelona.

XXV ANIVERSARIO DE LA EXPOSICION PERMANENTE DEL SSMO. SACRAMENTO EN LA IGLESIA DE LAS CONCEPCIONISTAS DE MAHON

La Iglesia del Monasterio de la Purísima Concepción de Mahón, totalmente llena de fieles, fue ayer tarde escenario de la celebración de las bodas de plata de la exposición permanente del Smo. Sacramento.

El Obispo de Menorca presidió la solemne Misa concelebrada. En su homilía comparó los Monasterios de clausura a los refrescantes oasis que se encuentran en medio del desierto. En medio del desierto que es este mundo —dijo— encontramos aquí un lugar de descanso, de silencio, de oración que todos necesitamos para reparar nuestras fuerzas espirituales. Y la exposición solemne del Señor Sacramentado contribuye a crear este clima de oración y de acercamiento a Dios, que se da a nosotros en Jesucristo. Por ello auguró que no falten jóvenes generosas que, respondiendo a la llamada del Señor con valentía, vengan a continuar la vida de este Monasterio, para que siga durante muchos años esta adoración de la Eucaristía y todos los habitantes de Mahón puedan beneficiarse de la influencia bienhechora de este foco de espiritualidad.

En la Misa fue consagrada la Sagrada Forma, que fue expuesta al final de la misma, cantándose luego el Te Deum en acción de gracias.

Los numerosos fieles asistentes pasaron luego a felicitar a las monjas por esta fausta efemérides, que marca un jalón importante en la vida plurisecular del Monasterio.

BIBLIOGRAFIA

MISCEL.LÀNIA MANYÀ "UN LLIBRE INTERESSANT AVUI PER AL NOSTRE CLERGAT"

Des de Tortosa, la comarca cruïlla dels Països catalans, la Fundació Manyà us ofereix un llibre que pot resultar profitós a tothom qui vulgui fer Església a casa nostra des d'uns plantejaments i actituds seriosos.

En la història de la Teologia i de l'Església a Catalunya, mossèn Joan Bta. Manyà i Alcoverro ocupa un dels primers llocs, sobretot en la primera meitat del segle actual. El vell teòleg de la Terra Alta morí el 22 de desembre de 1976 a Tortosa.

La Fundació Manyà és una institució eclesiàstica fundada pel canonge tortosí poc abans de morir. Representa l'herència espiritual del mestre, la qual és recollida amb agraïment i un viu desig de fidelitat. Aquesta fidelitat gira a l'entorn de dos eixos essencials: un seriós foment en els estudis teològics i fer-los tot just, al nostre país. En poques paraules: fer Església a Catalunya, estimant ambues com ell les estimà.

En aquesta línia escriu a MISCEL.LANIA, el Sr. Arquebisbe de Tarragona, sempre amic fidel i admirador del nostre homenatjat: "Manyà esdevé un esglaó, ja el darrer, d'una llista venerable de grans homes d'Es-

glésia, que algú ha definit encertadament com la generació del 25 i amb la qual, la nostra generació, la meva, encara ha conectat. Son el doctor Cardó, el pare Miquel d'Esplugues, el doctor Carreres i d'altres. Sense ells no es pot pas escriure com cal ni la història de la cultura catalana, ni la història moderna de l'Església a Catalunya."

I el mateix Pont i Gol ens diu en la carta que encapçala la llista d'adhesions-homenatge de tots els bisbes catalans, institucions i persones particulars: "Estem convençuts de què aquest treball serà com un arxiu perdurable dels trets de la personalitat i del pensament del venerat Mn. Manyà i també instrument molt vàlid per fer viva i present, en el nostre poble, la seva exemplaritat sacerdotal, intel·lectual i ciutadana."

Nosaltres, els responsables del Patronat de la Fundació, creiem que Mn. Manyà era un tipus psicològicament radical i profund en tres vessants ben definits: molt creient i molt sacerdot d'Església, molt intel·lectual i professor qualificadíssim, molt català amant de la seva pàtria sense polítiques de partit. Tot un tríptic. En la lectura del llibre que us oferim, judiqueu, vosaltres, si ho hem aconseguit.

El Dr. Perarnau de la Facultat de Teologia de Barcelona n'ha estat l'inspirador i el supervisor, a més a més de ser l'autor del capítol dedicat a la producció bibliogràfica manyista. Perarnau fa un estudi quantitatiu i qualitatiu de les 121 obres fitxades i el presenta al Seminari d'Història de la Teologia a la Facultat de Barcelona com el més pur representant del neoescolasticisme però des d'una postura independent, crítica i creativa.

El llibre editat per Ed. Dertosa consta de 355 pàgines, conté 50 fotografies i està dividit en tres parts: l'home, l'obra i estudis sobre l'obra.

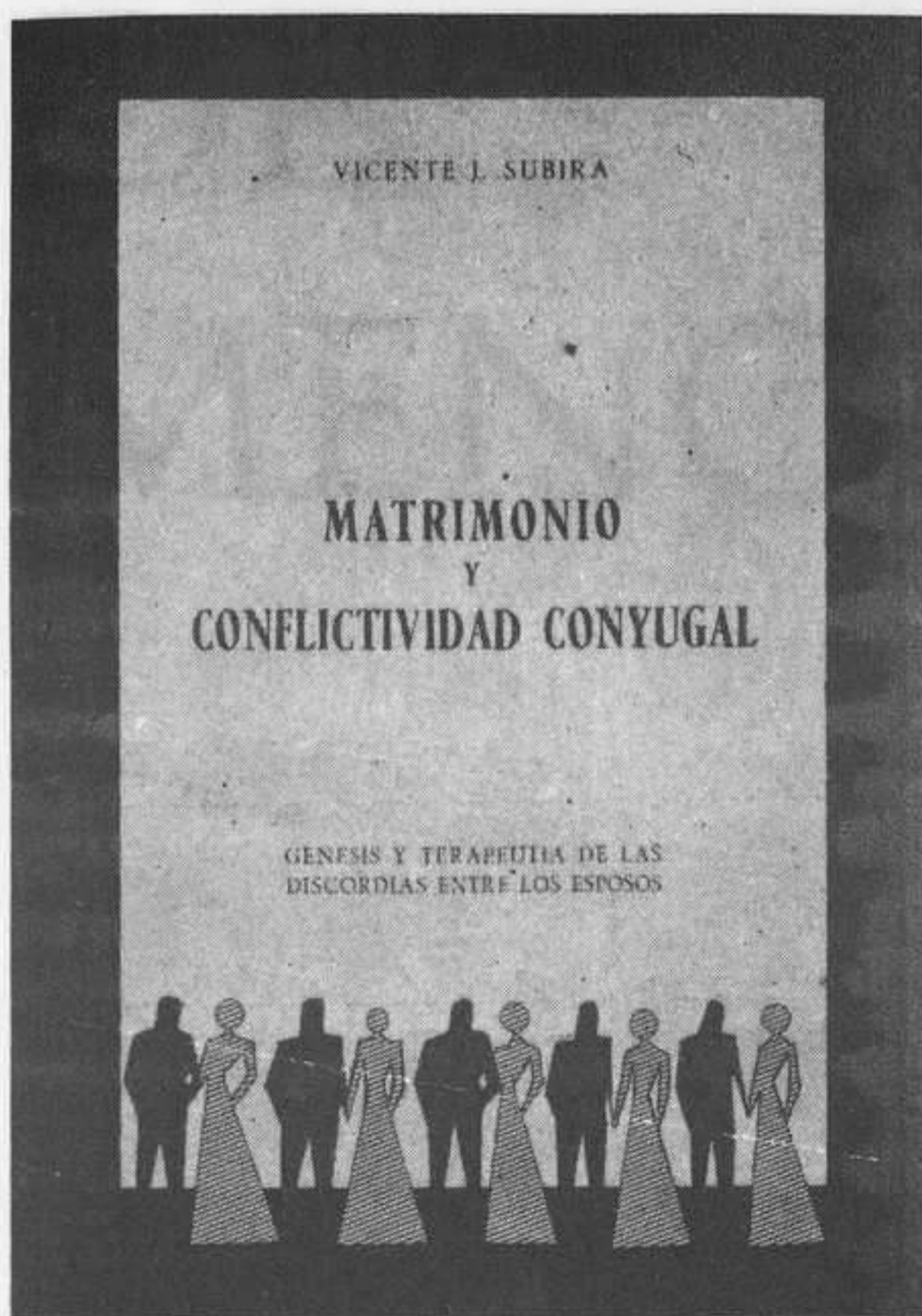
- L'home vist aviu per seixanta amics i deixebles.
- L'obra en quan a selecció representativa de textos inèdits.
- Estudis sobre l'obra presentats com a tesines —resum de quatre estudiosos que han assolit llurs llicenciatures o el doctorat.

Poden comprar-lo a la Llibreria Claret de Barcelona i a d'altres al preu de 650 pessetes. També poden demanar-lo a FUNDACIÓ MANYÀ, Apartat de Correus 95, TORTOSA, al preu reduït de 500 pessetes. Si ocupen un càrrec eclesiàstic feu-ho constar a l'adreça, més a més del vostre nom i cognoms. Poden eixamplar i difondre la invitació a d'altres companys i coneguts laics i religiosos interessats en el tema.

LIBROS DE ACTUALIDAD PARA EL MATRIMONIO

¡Dos libros de gran actualidad!

para

JOVENES Y MATRIMONIOS

COLEGIOS Y CENTROS DE FORMACION

PARROQUIAS Y EQUIPOS MATRIMONIALES

CURSILLOS DE PREPARACION MATRIMONIAL

PEDIDOS:

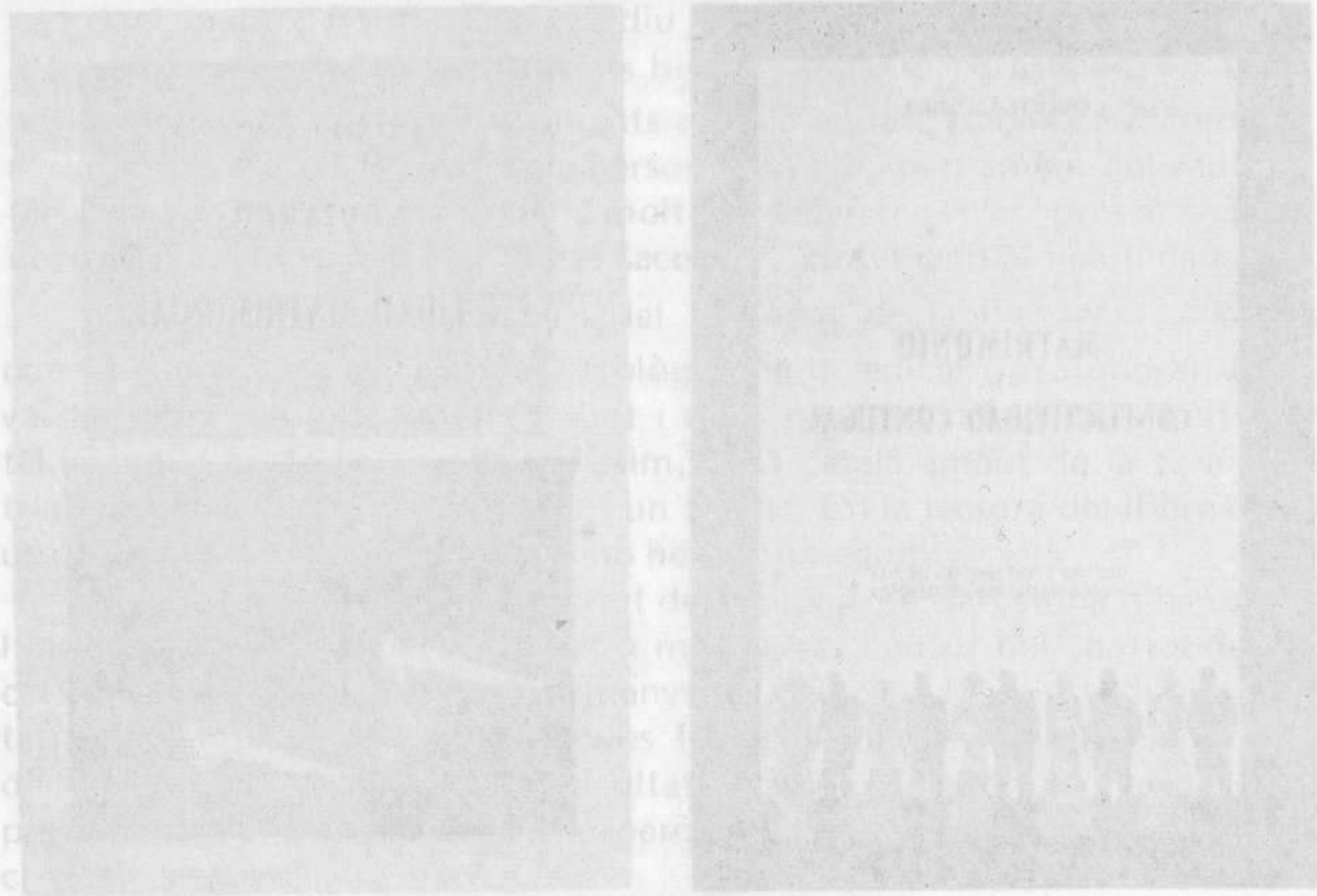
AGUSTIN NAVARRO LORENTE

Botánico Cabanilles, 40, 9.ª- Teléfono 369 05 92- VALENCIA-10

Núm. 12 - I de DICIEMBRE - 1979

glésia, que amb els seus llibres de actualitat para el matrimoni i la qual la nostra generació, encara ha cogecial. Son el doctor Carreres i d'altres. Sense ells no es pot pas escriure com cal ni la historia de la cultura catalana, ni la historia moderna de l'Església a Catalunya."

El llibre editat per Ed. Der l'ed. consta de 355 pàgines, conté 50 fotografies i està dividit en tres parts: l'home, l'obra i estudis sobre l'obra.

— L'home viu avui per seixanta anys i deu a l'obra de l'home.

— Estudis sobre l'obra de l'home i sobre l'obra de l'home.

Poden trobar-se a les llibreries de la ciutat de València i a les llibreries de les ciutats de Madrid, Barcelona i Girona.

— L'obra de l'home i sobre l'obra de l'home.

— L'obra de l'home i sobre l'obra de l'home.

PRECIOS

AGUSTIN NAVARRO LORENTE

Botánico Caballero, 40, 8.ª - Teléfono 389 05 93 - VALENCIA-10